

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Інженерно-технологічний факультет

Кафедра безпека життєдіяльності

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

БЕЗПЕКА ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ

освітньо-професійна програма Технології і засоби механізації
сільськогосподарського виробництва
спеціальність 208 Агроінженерія
галузь знань 20 Аграрні науки та продовольство
освітній ступінь Бакалавр

Розробники: Опара Надія, доцент, к.с.-г.н., доцент

Гарант: Ляшенко Сергій доцент, к.т.н., доцент

**Полтава
2021 р.**

Опис навчальної дисципліни та інформація про розробника

Назва навчальної дисципліни	Безпека життєдіяльності
Назва структурного підрозділу	Кафедра безпека життєдіяльності
Контактні дані розробників, які залучені до виконання	<i>Викладачі:</i> Опара Надія, к.т.н., доцент <i>Контакти:</i> ауд. 358 (навчальний корпус №3) <i>Телефон/факс:</i> (0532) 60 98 61 <i>e-mail:</i> kafbjd@pdaa.edu.ua nadiia.opara@pdaa.edu.ua
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський) рівень
Спеціальність	208 Агроінженерія
Попередні умови для вивчення навчальної дисципліни	Основи безпеки життєдіяльності

Заплановані результати навчання:

Мета вивчення навчальної дисципліни: полягає у набутті здобувачем вищої освіти компетенцій, знань, умінь і навичок для здійснення професійної діяльності за спеціальністю з урахуванням ризику виникнення техногенних аварій й природних небезпек, які можуть спричинити надзвичайні ситуації та привести до несприятливих наслідків на об'єктах господарювання, формування у здобувачів вищої освіти відповідальності за особисту та колективну безпеку.

Основні завдання навчальної дисципліни: опанування знаннями, вміннями та навичками вирішувати професійні завдання з обов'язковим урахуванням галузевих вимог щодо захисту населення в небезпечних та надзвичайних ситуаціях і формування мотивації щодо посилення особистої відповідальності за забезпечення гарантованого рівня безпеки функціонування об'єктів галузі, матеріальних та культурних цінностей в межах науково-обґрунтованих критеріїв прийняттого ризику.

Компетентності:

- загальні:

Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

- фахові:

Здатність організовувати роботу та забезпечувати адміністративне управління виробничими підрозділами, які здійснюють технічне забезпечення агропромислового виробництва відповідно до реалізації правових вимог безпеки життєдіяльності і охорони праці; аналізувати показники техногенних та природних небезпек, а також планувати і виконувати відповідні захисні заходи

Програмні результати навчання:

Визначати чисельні значення показників оцінювання стану охорони праці в галузях сільського господарства. Розробляти заходи з охорони праці і безпеки життєдіяльності відповідно до правових вимог законодавства.

Програма навчальної дисципліни:

- Тема 1. Наукові основи безпеки життєдіяльності
- Тема 2. Психофізіологічні основи забезпечення безпеки людини
- Тема 3. Методи визначення та ідентифікації небезпек
- Тема 4. Концепція допустимого ризику
- Тема 5. Природні небезпеки
- Тема 6. Техногенні та військові небезпеки
- Тема 7. Пожежі
- Тема 8. Соціальні небезпеки
- Тема 9. Організація першої невідкладної допомоги та проведення рятувальних робіт
- Тема 10. Менеджмент безпеки та кризовий менеджмент
- Тема 11. Взаємодія з державними та громадськими органами захисту
- Тема 12. Правове забезпечення та управління безпекою життєдіяльності

Трудомісткість:

- Загальна кількість годин –90 год.
- Кількість кредитів – 3,0
- Форма семестрового контролю – залік.

Додаткові матеріали для представлення навчальної дисципліни:

Робоча навчальна програма (Силабус), презентації, відеоролики

Формат дисципліни:

Викладання курсу передбачає поєднання традиційних форм аудиторного навчання з елементами електронного навчання (дистанційне навчання), в якому використовуються інформаційні технології, онлайн консультування і т.п.

У міжсесійний період формат – очний, (для здобувачів вищої освіти – можливе використання дистанційного навчання).

Під час сесії формат – очний.

Обсяг дисципліни 90 год:

Вид заняття	Загальна кількість годин
Лекції	16
Практичні заняття	14
Самостійна робота	60

Технічне й програмне забезпечення /обладнання:

У період сесії бажано мати мобільний пристрій (телефон) для оперативної комунікації з адміністрацією, методистом та викладачами з приводу проведення занять та консультацій.

У міжсесійний період комп'ютерну техніку (з виходом у глобальну мережу для здобувачів вищої освіти, що навчаються дистанційно) та оргтехніку для комунікації з викладачами та підготовки (друку) самостійних робіт.

Політики курсу:

Політика навчальної дисципліни визначається системою вимог, які викладач пред'являє до здобувача вищої освіти при вивченні дисципліни та ґрунтується на засадах академічної доброчесності.

Вимоги можуть стосуватися:

- відвідування занять (неприпустимість пропусків, запізень і т.п.);
- правил поведінки на заняттях (активну участь, виконання необхідного мінімуму навчальної роботи, відключення телефонів та ін.);
- заохочень та стягнень (за що можуть нараховуватися або відніматися бали).

Політику навчальної дисципліни вибудовується з урахуванням норм законодавства України щодо академічної доброчесності, положень ПДАУ та інших нормативних документів.

Оцінювання результатів навчання

Програмні результати навчання	Форми контролю
ПРН 22. Визначати чисельні значення показників оцінювання стану охорони праці в галузях сільського господарства. Розробляти заходи з охорони праці і безпеки життєдіяльності відповідно до правових вимог законодавства.	виконання вправ на практичних заняттях; виконання завдань самостійної роботи; опитування; контрольна робота; підсумкова контрольна робота; залік

Забезпечення тематикою дисципліни успішного опанування програмних результатів навчання для здобувачів вищої освіти

Теми занять	Програмні результати навчання	Разом
	ПРН 22	
Тема 1. Наукові основи безпеки життєдіяльності	+	1
Тема 2. Психофізіологічні основи забезпечення безпеки людини	+	1
Тема 3. Методи визначення та ідентифікації небезпек	+	1
Тема 4. Концепція допустимого ризику	+	1
Тема 5. Природні небезпеки	+	1
Тема 6. Техногенні та військові небезпеки	+	1
Тема 7. Пожежі	+	1
Тема 8. Соціальні небезпеки	+	1
Тема 9. Організація першої невідкладної допомоги та проведення рятувальних робіт	+	1
Тема 10. Менеджмент безпеки та кризовий менеджмент	+	1
Тема 11. Взаємодія з державними та громадськими органами захисту	+	1
Тема 12. Правове забезпечення та управління безпекою життєдіяльності	+	1
Разом	12	12
максимальний відсоток у підсумковій оцінці з навчальної дисципліни, %	100	100
мінімальний відсоток у підсумковій оцінці з навчальної дисципліни, %	60	60

Критерієм успішного навчання є досягнення здобувачем вищої освіти мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним запланованим результатом навчання.

Критерії успішного опанування програмних результатів навчання

Програмні результати навчання	Відсоток у підсумковій оцінці з навчальної дисципліни, %	Пороговий рівень оцінок, балів	
		максимальний	мінімальний
ПРН 22	100	100	60
Разом	100	100	60

Одним із обов'язкових елементів освітнього процесу є систематичний поточний контроль оволодіння компетентностями та підсумкова оцінка рівня досягнення програмних результатів навчання.

Форми контролю результатів навчання

Програмні результати навчання	Форма оцінювання										Разом	
	Опитування		Виконання вправ на практичних заняттях		Виконання завдань самостійної роботи		Підсумкова контрольна робота		Контрольна робота		Мінімальна кількість балів	Максимальна кількість балів
	Мінімальна кількість балів	Максимальна кількість балів	Мінімальна кількість балів	Максимальна кількість балів	Мінімальна кількість балів	Максимальна кількість балів	Мінімальна кількість балів	Максимальна кількість балів	Мінімальна кількість балів	Максимальна кількість балів		
ПРН 22	8	14	21	35	22	36	5	8	4	7	60	100
Разом	8	14	21	35	22	36	5	8	4	7	60	100

Форми, шкала та критерії оцінювання результатів навчання при проведенні поточного контролю успішності здобувачів вищої освіти:

- опитування (0-2);

Критерії оцінювання опитування (0-2)

Бали	Критерії оцінювання навчальних досягнень
2	Здобувач вищої освіти на високому рівні продемонстрував здатність визначати чисельні значення показників оцінювання стану охорони праці в галузях сільського господарства. Розробляти заходи з охорони праці і безпеки життєдіяльності відповідно до правових вимог законодавства.
1	Здобувач вищої освіти на достатньому рівні продемонстрував здатність визначати чисельні значення показників оцінювання стану охорони праці в галузях сільського господарства. Розробляти заходи з охорони праці і безпеки життєдіяльності відповідно до правових вимог законодавства.
0	Здобувач вищої освіти не продемонстрував на достатньому рівні здатність визначати чисельні значення показників оцінювання стану охорони праці в галузях сільського господарства. Розробляти заходи з охорони праці і безпеки життєдіяльності відповідно до правових вимог законодавства.

- виконання вправ на практичних заняттях (0-5);

Критерії оцінювання виконання вправ на практичних заняттях (0-5)

Бали	Критерії оцінювання навчальних досягнень
5	Висока активність при виконанні вправ на практичних заняттях, здобувач вищої освіти приймав участь у дискусії проявив творчий підхід до розгляду питань, здатність визначати чисельні значення показників оцінювання стану охорони праці в галузях сільського господарства. Розробляти заходи з охорони праці і безпеки життєдіяльності відповідно до правових вимог законодавства.
3	Середня активність при виконанні вправ на практичних заняттях, здобувач вищої освіти приймав участь у дискусії проявив творчий підхід до розгляду питань, здатність визначати чисельні значення показників оцінювання стану охорони праці в галузях сільського господарства. Розробляти заходи з охорони праці і безпеки життєдіяльності відповідно до правових вимог законодавства.
2	Низька активність при виконанні вправ на практичних заняттях, здобувач вищої освіти приймав участь у дискусії, проявив здатність визначати чисельні значення показників оцінювання стану охорони праці в галузях сільського господарства. Розробляти заходи з охорони праці і безпеки життєдіяльності відповідно до правових вимог законодавства.
0	Здобувач вищої освіти не приймав участь у дискусії, не проявив здатність визначати чисельні значення показників оцінювання стану охорони праці в галузях сільського господарства. Розробляти заходи з охорони праці і безпеки життєдіяльності відповідно до правових вимог законодавства.

- виконання самостійної роботи (0-3);

Критерії оцінювання виконання самостійної роботи (0-3)

Бали	Критерії оцінювання навчальних досягнень
3	Здобувач вищої освіти представив конспект з самостійної роботи в якому він змістовно і вичерпно відповів на поставлені питання і продемонстрував здатність визначати чисельні значення показників оцінювання стану охорони праці в галузях сільського господарства. Розробляти заходи з охорони праці і безпеки життєдіяльності відповідно до правових вимог законодавства.
1	Здобувач вищої освіти представив конспект з самостійної роботи в якому він змістовно і вичерпно відповів на поставлені питання і продемонстрував здатність визначати чисельні значення показників оцінювання стану охорони праці в галузях сільського господарства. Розробляти заходи з охорони праці і безпеки життєдіяльності відповідно до правових вимог законодавства, але допустив незначні помилки при відповіді.
0	Здобувач вищої освіти не представив конспект із виконанням самостійних робіт викладачеві, що не дає можливість оцінити формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти

- контрольної роботи (1-7);

Критерії оцінювання виконання контрольної роботи (1-7)

Бали	Критерії оцінювання навчальних досягнень
7	Здобувач вищої освіти змістовно і вичерпно відповів на поставлені питання і продемонстрував здатність демонструвати фахову майстерність, вміння логічного мислення, провів аналіз і оцінку факторів і подій, показав вміння визначати чисельні значення показників оцінювання стану охорони праці в галузях сільського господарства. Розробляти заходи з охорони праці і безпеки життєдіяльності відповідно до правових вимог законодавства.

5	Здобувач вищої освіти в основному відповів на всі поставлені запитання, але допустив незначні помилки при відповіді, продемонстрував достатній рівень вміння визначати чисельні значення показників оцінювання стану охорони праці в галузях сільського господарства. Розробляти заходи з охорони праці і безпеки життєдіяльності відповідно до правових вимог законодавства.
3	Здобувач вищої освіти не повністю розкрив зміст окремих положень чи питань, продемонстрував недостатній рівень здатності визначати чисельні значення показників оцінювання стану охорони праці в галузях сільського господарства. Розробляти заходи з охорони праці і безпеки життєдіяльності відповідно до правових вимог законодавства.
1	Здобувач вищої освіти поверхнево відповів на поставлені запитання, прийняв невірне рішення, не розкрив суті питання. Показав недостатній рівень розуміння потреби вміння визначати чисельні значення показників оцінювання стану охорони праці в галузях сільського господарства. Розробляти заходи з охорони праці і безпеки життєдіяльності відповідно до правових вимог законодавства.

- підсумкова контрольної роботи (1-8);

Критерії оцінювання виконання підсумкової контрольної роботи (1-8)

Бали	Критерії оцінювання навчальних досягнень
8	Здобувач вищої освіти змістовно і вичерпно відповів на поставлені питання і продемонстрував здатність демонструвати фахову майстерність, вміння логічного мислення, провів аналіз і оцінку факторів і подій, показав вміння визначати чисельні значення показників оцінювання стану охорони праці в галузях сільського господарства. Розробляти заходи з охорони праці і безпеки життєдіяльності відповідно до правових вимог законодавства.
6	Здобувач вищої освіти в основному відповів на всі поставлені запитання, але допустив незначні помилки при відповіді, продемонстрував достатній рівень вміння визначати чисельні значення показників оцінювання стану охорони праці в галузях сільського господарства. Розробляти заходи з охорони праці і безпеки життєдіяльності відповідно до правових вимог законодавства.
4	Здобувач вищої освіти не повністю розкрив зміст окремих положень чи питань, продемонстрував недостатній рівень здатності визначати чисельні значення показників оцінювання стану охорони праці в галузях сільського господарства. Розробляти заходи з охорони праці і безпеки життєдіяльності відповідно до правових вимог законодавства.
1	Здобувач вищої освіти поверхнево відповів на поставлені запитання, прийняв невірне рішення, не розкрив суті питання. Показав недостатній рівень розуміння потреби вміння визначати чисельні значення показників оцінювання стану охорони праці в галузях сільського господарства. Розробляти заходи з охорони праці і безпеки життєдіяльності відповідно до правових вимог законодавства.

Схема нарахування балів з навчальної дисципліни (денна)

Назва теми	Форми контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти					Разом
	Опитування	Виконання вправ на практичних завдань	Контрольна робота	Підсумкова контрольна робота	Виконання завдань самостійної роботи	
Тема 1. Наукові основи безпеки життєдіяльності					3	3
Тема 2. Психофізіологічні основи забезпечення безпеки людини	8	20			3	31
Тема 3. Методи визначення та ідентифікації небезпек	2	5			3	10
Тема 4. Концепція допустимого ризику	2	5			3	10
Тема 5. Природні небезпеки					3	3
Тема 6. Техногенні та військові небезпеки			7		3	10
Тема 7. Пожежі					3	3
Тема 8. Соціальні небезпеки					3	3
Тема 9. Організація першої невідкладної допомоги та проведення рятувальних робіт	2	5			3	10
Тема 10. Менеджмент безпеки та кризовий менеджмент					3	3
Тема 11. Взаємодія з державними та громадськими органами захисту					3	3
Тема 12. Правове забезпечення та управління безпекою життєдіяльності					3	3
Підсумкова контрольна робота				8		8
Разом	14	35	7	8	36	100

Рекомендовані джерела інформації

Основні

1. Атаманчук П.С., Мендерецький, Панчук О.П., Чорна О.Г. Безпека життєдіяльності: навч. посібн. Київ: Центр учбової літератури, 2016. 276 с.
2. Бедрій Я.І., Нечай В.Я. Безпека життєдіяльності: навч.посіб. Львів: Магнолія, 2017.499с.
3. Безпека людини у сучасних умовах: монографія. Н.Л. Березуцька, А.О. Богодист та ін.; за заг. ред. проф. В.В. Березуцького. Харків: ФОП Мезіна В.В., 2018. 208 с.
4. Дикань С.А., Іваницька І.О. Безпека людини. Університетський курс [Текст] Human Secursty: підручник. Полтава: ТОВ «АСМІ», 2019. 279 с.
5. Запорожець О. Безпека життєдіяльності: навч.посібн. Київ: Центр навчальної літератури, 2019. 448с.
6. Зеркалов Д.В. Безпека життєдіяльності: навч. посібн. Київ: Основа, 2016. 267 с.

Допоміжні

1. Конституція України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua>.
2. Кодекс законів про працю: закон України з змінами від 17.05.2012р. № 4711-VI. URL: <http://portal.rada.gov.ua>.
3. Про внесення змін до Закону України «Про охорону праці»: закон України від 21.11.2002р. № 229-IV. URL: <http://portal.rada.gov.ua>.
4. Положення про службу охорони праці: типові положення від 15.11.2004р. № 255. URL: <http://www.dnopr.kiev.ua>.
5. Типове положення про навчання з питань охорони праці: типові положення від 26.01.2005р. № 15. URL: <http://www.dnopr.kiev.ua>.
6. Підписка: Науково-виробничий журнал «Охорона праці». Київ: ТОВ «Редакція журналу «Охорона праці». 2021.
7. Костенко О.М., Опара Н.М., Дрожчана О.У. Методологія аналізу передтравматичних, травматичних ситуацій та виробничого травматизму в агроінженерії. Вісник ПДАА.№3. Полтава: РВВ ПДАА 2020. С.287-294.
8. Костенко О.М., Лапенко Т.Г., Опара Н.М., Дудник В.В., Шпилька М.М., Дрожчана О.У. Методика статистичного аналізу, короткострокового прогнозування травматизму та шляхів його профілактики в агроінженерії. Вісник ПДАА.№1. Полтава: РВВ ПДАА 2021. С.273-279

Інформаційні ресурси мереж Інтернет

1. Офіційний сайт Державна служба України з питань праці.URL: <http://dsp.gov.ua/>
2. Офіційний сайт Міністерства освіти і науки України.URL: <https://mon.gov.ua/ua>
3. Офіційний сайт Державна служба України з надзвичайних ситуацій. URL: <https://www.dsns.gov.ua/>.
4. Офіційний сайт Фонду соціального страхування України.URL: <http://www.fssu.gov.ua/>
5. Офіційний портал Верховної Ради України.URL: <https://rada.gov.ua/>
6. Правова інформаційно-пошукова система «Нормативні акти України». URL: <https://allref.com.ua/>
7. Офіційне інтернет-представництво Президента України. URL: <https://www.president.gov.ua/>.
8. Бібліотека ПДАУ. URL: <https://www.pdaa.edu.ua/tag/biblioteka>.
9. Репозитарій ПДАУ. URL: <http://dspace.pdaa.edu.ua:8080/handle/123456789/5124>.
10. Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>

